

Jaaroverzicht 2025

Het afgelopen jaar kenmerkte zich door geopolitieke spanningen wereldwijd. Conflicterende belangen en competitie tussen grote landen, voortdurende (dreigende) oorlogen en nieuwe geweldsdreigingen hadden, naast het grote menselijke leed, ook hun uitwerking op sociaaleconomisch gebied. De toenemende handelsbarrières hebben invloed op het investeringsklimaat en de algehele economie in Europa, Nederland en Zeeland. Versterking van Europese autonomie, duurzame energiezekerheid, maatschappelijke en economische veerkracht, veiligheid en defensie worden in Europa steeds belangrijker.

In Nederland was vooral sprake van stagnatie in de aanpak van grote en urgente uitdagingen zoals de netcongestie, stikstofproblematiek, woningmarktkrapte, terugdringen van onnodig complexe regelgeving, verbeteren van de concurrentiepositie van o.a. industriële bedrijven en versterking van de arbeidsmarkt. Vanwege de politiek-bestuurlijke stagnatie in Den Haag was en is er weinig progressie te zien op deze onderwerpen.

Uiteraard hadden deze ontwikkelingen ook hun uitwerking op ondernemingen, overheden, onderwijs- en onderzoeksinstituten en inwoners van Zeeland. Economic Board Zeeland (EBZ) zette dit jaar in op voor verdere versterking van de Zeeuwse economie, zoals blijkt uit dit jaaroverzicht van activiteiten.

Boardvergaderingen

EBZ organiseerde in 2025 vijf vergaderingen met alle boardleden. Hiervoor kozen we diverse malen voor locaties in de provincie, die pasten in de context van de thema's die op de agenda stonden.

2025 kenmerkte zich ook door de uitdaging die is neergelegd in de strategie voor Zeeland2050. In de **eerste vergadering** werden de plannen van Zeeland2050 en de Strategische Onderzoeks- en Onderwijsagenda van Campus Zeeland gepresenteerd en besproken in het provinciehuis te Middelburg. We namen ook afscheid van Jolanda de Vries als boardlid (wegens haar vertrek als bestuurder bij ADRZ). Zij nam ons mee in de ontwikkelingen en uitdagingen in de toekomst van de Zeeuwse zorg.

Voor de **tweede vergadering** waren we te gast in het stadhuis van de gemeente Terneuzen. We bespraken o.a. de voortgang van de Zeeuwse regiodeals. De gemeente Terneuzen speelt een prominente rol bij verschillende regiodeals. De ontwikkelingen voor de mogelijke komst van nieuwe kerncentrales was ook onderwerp van gesprek: de Provincie Zeeland en ontwikkelingsmaatschappij Impuls presenteerden de verscheidene nucleaire deeltrajecten.

De ontwikkelingen van Smart Delta Resources (SDR) waren onderwerp van gesprek in de **derde vergadering** op locatie bij ondernemers- en innovatiehub Dockwize in Vlissingen. Tijdens deze vergadering namen we afscheid van Anton van Beek als vertrekkend voorzitter van SDR en konden we de nieuwe CEO van North Sea Port, Cas König, verwelkomen.

EBZ was voor de **vierde vergadering** te gast bij Verbrugge Terminals in Terneuzen. Na een rondleiding en bedrijfspresentatie werden in de vergadering de recente ontwikkelingen in het Zeeuwse voedselcluster besproken aan de hand van de resultaten van de ondernemende ecosystemenbenadering en het driejarenplan van FoodDelta Zeeland.

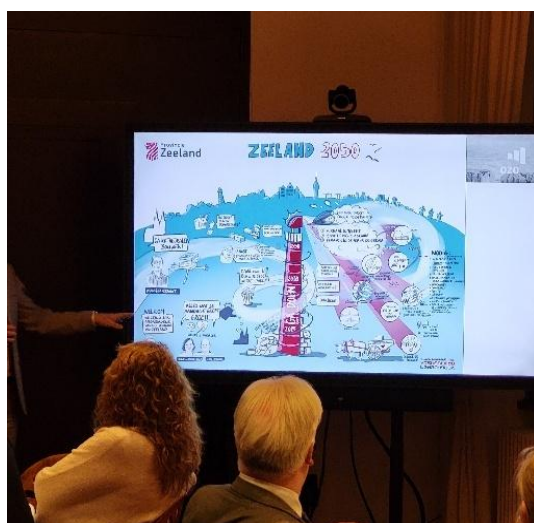

De **vijfde en laatste vergadering** vond plaats in Hotel-restaurant Arion aan de boulevard in Vlissingen vanwege de North Sea Port-conferentie die op dezelfde dag in de nabijgelegen Pathé-bioscoop werd georganiseerd.

Onderwerpen in deze EBZ-vergadering waren de vervolgaanpak Zeeland2050 en een opdracht voor een benchmark-studie met andere economic boards. Aansluitend vond op dezelfde locatie een mini-symposium plaats over de ontwikkelingen op de Zeeuwse arbeidsmarkt.

Zeeland2050

In 2025 kreeg het Toekomstperspectief Zeeland2050 nader vorm waarbij nadrukkelijk ook ondernemingen, overheden en kennisinstellingen betrokken werden. EBZ besprak de conceptaanpak begin 2025 en is als stakeholder ook betrokken bij het vervolgtraject in de komende periode.

Versterking ondernemend ecosysteem: Cluster voedsel

Binnen de Regiodeal North Sea Port District (NSPD) is het versterken van de economische uitvoeringskracht in deze regio een zelfstandig project waar EBZ samen met Provincie Zeeland en andere organisaties en bedrijven aan werkt.

In 2025 is binnen dit project de versterking van het Zeeuwse cluster voedsel opgepakt: in opdracht van EBZ heeft Hogeschool Zeeland samen met ontwikkelingsmaatschappij Impuls en Stichting FoodDelta Zeeland een analyse gemaakt van het ondernemende ecosysteem in de agrifood sector. Hiervoor werden ondernemers en andere betrokken organisaties geïnterviewd. Het onderzoek resulteerde in een eindrapportage en presentatie met aanbevelingen voor concrete interventies. Deze resultaten worden gebruikt in de verdere versterking van het Zeeuwse cluster voedsel in de komende jaren o.a. via de strategie en uitvoering door FoodDelta Zeeland, het breder onder de aandacht brengen en aanscherpen van financieringsinstrumenten door Impuls, de beleidsplannen en uitvoeringsinstrumenten van betrokken overheden en het beter aansluiten van onderwijs en arbeidsmarkt in samenwerking met bedrijven en kennisinstellingen.

De clusters Water en Energie zullen in de periode 2026-2027 worden opgepakt om verder te versterken.

Zeeuwse Oesterontmoeting

Op 29 september 2025 vond de jaarlijkse Zeeuwse Oesterontmoeting plaats: hét netwerkevenement voor bestuurders uit Zeeland, Vlaanderen en Nederland. Samen met de Provincie Zeeland en de Vlaamse vertegenwoordiging in Nederland heeft EBZ deze editie voor het thema Grensoverschrijdende industriecorridors & toekomstbestendige havens gekozen. De Vlaamse minister-president Matthias Diependaele gaf een keynote-speech over samenwerking in onze deltaregio en gaf aan hoe we door onderlinge afstemming en integratie de kansen voor onze industrieclusters nog beter kunnen benutten. In de aansluitende paneldiscussie met CEO's van BASF, DOW, North Sea Port en Port of Antwerp-Bruges werd dieper op het thema ingegaan. De concurrentiepositie en verduurzaming van de industrie trokken vooral de aandacht. De voorzitter van de Board sprak een slotwoord op deze Ontmoeting.

Mini-symposium Zeeuwse Arbeidsmarkt

Op 17 november heeft EBZ in samenwerking met Provincie Zeeland, Arbeidsmarktregio Zeeland, VNO-NCW Zeeland en Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) een mini-symposium georganiseerd over de Zeeuwse arbeidsmarkt. Professor Bas ter Weel (hoogleraar arbeidsmarkt, directeur van SEO Economisch Onderzoek en SER-kroonlid) gaf een lezing over de ontwikkelingen op de Nederlandse arbeidsmarkt en hoe deze doorwerken op regionaal niveau.

Ook deed hij suggesties over wat de triple helix-partijen kunnen doen om de uitdagingen op de Zeeuwse arbeidsmarkt effectief aan te pakken. In een paneldiscussie met Zeeuwse bestuurders uit de 3'O's ging men hier nader op in o.a. door te bespreken welke initiatieven aanvullend nodig zijn, welke zaken met prioriteit moeten worden aangepakt en hoe dit goed georganiseerd kan worden. Ook verdere versterking van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijkt wenselijk, zowel wat betreft initiële scholing, als het Leven Lang Ontwikkelen (bijscholing, omscholing, etc). De arbeidsproductiviteit moet significant toenemen door slimmer werken en de inzet van digitalisering met AI en robotisering, om de Zeeuwse arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken.

Economic Boards Nederland (EBNL)

De directeuren en voorzitters van de Economic Boards van de verschillende Nederlandse regio's hadden ook in 2025 weer regelmatig overleg met als doel onderlinge uitwisseling van kennis & ervaringen en afstemming van thema's waarop men gezamenlijk kan optrekken. Onder de noemer Economic Boards Nederland vond overleg plaats met o.a. het ministerie van Economische Zaken, VNG en IPO. Afstemming van innovatiebeleid is een belangrijk topic, aandacht vragen voor het belang van regionaal-economisch beleid in aanloop naar de landelijke verkiezingen en een nieuw te vormen kabinet kreeg vorm door input te leveren voor de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen en inhoudelijke voorstellen aan te reiken voor een nieuw regeerakkoord.

Ook was EBNL betrokken bij het adviestraject Wennink om te komen tot een Nederlandse uitwerking van het rapport Draghi ter versterking van innovatie en de Nederlandse economie. Via die lijn hebben de regio's, waaronder ook Zeeland via EBZ in afstemming met partners als Impuls en Smart Delta Resources, bouwstenen aangeleverd om het grote belang van het Zeeuwse bedrijfsleven voor het Nederlandse concurrentievermogen te onderbouwen.

ENZuid en Circulair Bouwend

Afgelopen jaar heeft EBZ besloten om haar deelname aan de triple helix-samenwerking op Zuid-Nederlandse schaal via ENZuid voort te zetten in de periode 2026-2027. Onderwerpen waarover afstemming plaatsvond waren circulair bouwen, uitwerking van de Nationale Technologie Strategie op regionale schaal en kansrijke thema's voor de OP-Zuid programmering.

In 2025 heeft EBZ haar financiële ondersteuning van het programma Circulair Bouwend afgerond. Activiteiten op dit onderwerp zullen in de komende jaren wel blijven plaatsvinden, maar dan via specifieke regio-gerichte projecten. Zo zal in 2026-2027 namens ENZuid een project worden uitgevoerd om een Circulaire Deal te realiseren. Hierin zullen zowel partijen vanuit de vraag als aanbod kant van reststromen actief worden betrokken. Alle Zuid-Nederlandse deelregio's hebben aangegeven hieraan te willen meewerken.

Samenstelling board in 2025

In 2025 namen we afscheid van diverse boardleden. In februari liet Jolanda de Vries weten haar functie als ADRZ bestuurder neer te leggen en EBZ te verlaten. Haar opvolger is Natasja Mariman (bestuurder Allevo) als vertegenwoordiger namens de zorgsector.

In juni namen we afscheid van Anton van Beek, vertegenwoordiger namens Smart Delta Resources (SDR) en voormalig CEO DOW. Hij is opgevolgd door Tabita Verburg, CEO DOW en nieuwe voorzitter SDR.

Barbara Oomen vertrok als bestuurder bij HZ, University of Applied Sciences en werd daar opgevolgd door Hendrik-Jan van Arenthals. Kees Nieuwenhuijse is de komende periode de vertegenwoordiger vanuit Scalda. Samen vertegenwoordigen zij de Zeeuwse onderwijs- en kennisinstellingen in EBZ.

Ook CEO NSP Daan Schalck nam afscheid en werd opgevolgd door de nieuwe CEO NSP Cas König.

Het voorzitterschap van Marinus Schroevers werd in september met vier jaar verlengd.

Januari 2026 / PW-Ar